

Synteza z parafialnych spotkań synodalnych

par. bł. Władysława z Gielniowa

TOWARZYSZE PODRÓŻY

Towarzyszami podróży są osoby przychodzące do kościoła. Razem podążać powinni wszyscy ochrzczeni: kapłani, siostry zakonne i osoby świeckie. Wspólnotę parafialną tworzą ludzie o różnym statusie i wykształceniu, różnym poziomie religijności. To ludzie, którzy identyfikują się ze wspólnym wyznaniem wiary, których to wyznanie wiary i wartości chrześcijańskie przyciągają do tej samej drogi, i którzy utożsamiają się z nauczaniem Kościoła.

Dużym problemem we wspólnocie parafialnej jest anonimowość. Trudno bowiem mówić o wspólnocie, jeśli nie zna się osób, z którymi uczestniczy się we Mszy Św. Innym problemem jest brak wspólnego języka i brak relacji z innymi członkami wspólnoty, co powoduje, że ludzie czują się pozostawieni sami sobie, czują się zaniedbani i w konsekwencji trafiają na margines lub odchodzą z Kościoła. Przeszkodami w tworzeniu pełnej wspólnoty są brak jedności w hierarchii kościelnej, konflikty wewnętrzne między biskupami, niejednoznaczna funkcja Prymasa oraz brak autorytetów.

Konieczne jest, aby wspólnota parafialna kierowała swoje działania na zewnątrz, do osób, które znajdują się poza wspólnotą lub na jej marginesie. Każda z parafii powinna zidentyfikować jakie to są grupy występujące na jej terenie. Konieczne jest usłyszenie głosu tych osób, ich potrzeb i podejmowanie działań w stosunku do nich, umożliwiające im powrót do Kościoła, czy też większy udział w życiu Kościoła.

SŁUCHANIE

Słuchanie innych, nie tylko w Kościele, zanika. Coraz trudniej jest słuchać i próbować zrozumieć innych. Ma na to wpływ otaczająca rzeczywistość oraz sposób, w jaki prowadzona jest dyskusja. Społeczeństwo jest podzielone i skłócone w różnych sferach i obszarach, co przekłada się także na sferę religijną.

Podniesiony został problem słuchania przez kościół hierarchiczny. Biskupi często wsłuchują się w głos osób spoza kościoła: osób mających wpływ, mediów, głosów nieprzychylnych kościołowi, z którymi trzeba polemizować.

Słuchaniu przeszkadza brak postawy otwartości oraz czasem brak zaufania świeckich wobec księży. Utrudnione jest ono przez fałsz, rozmywanie, brak umiejętności słuchania, zadawania właściwych pytań, żeby okazać zainteresowanie i sprawić, aby słuchający poczuł się bezpiecznie.

Świeccy w Kościele wysłuchiwanie są w niewielkim stopniu. Większe możliwości słuchania występują we wspólnotach działających w parafii. Na spotkaniach wspólnot jest miejsce i przestrzeń, aby być wysłuchanym. Należy dbać jednak, aby spotkania te nie przerodziły się z jednej strony w kluby dyskusyjne, z drugiej nie były przeplatającymi się monologami.

ZABIERANIE GŁOSU

Zabieranie głosu ma sens, jeśli wejdzie się głębiej w życie parafii i Kościoła. Łatwiej jest to czynić na spotkaniach poszczególnych wspólnot. W nich tworzy się przestrzeń do wymiany myśli poprzez wspólne działania, wyjazdy. W nich łatwiej jest o nawiązanie bliższych relacji międzyludzkich, o dłuższą znajomość. W nich ścierają się także różne poglądy dotyczące spraw nie związanych bezpośrednio z Kościołem i parafią. Ważne jest, aby wspólnoty miały możliwość zabierać głos na forum parafii. Czasami dyskusje we wspólnotach i relacje wewnątrzwspólnotowe mogą nieść niebezpieczeństwo skupiania się na własnej wspólnocie, na sobie i własnych problemach, co może utrudniać dyskusje. Ograniczeniem może być stopień sformalizowania wspólnot, ich charakter i przyjęte praktyki, w których nie zawsze jest miejsce na swobodną dyskusję.

Potrzebne są działania prowadzące do budowy kultury mówienia. Trzeba nauczyć się wyrażania wątpliwości lub krytyki w odniesieniu do faktów i problemów, bez obrażania się nawzajem, skupiania na negatywnych emocjach i nauczyć się unikania wypowiedzi ad - personam. Do innych przeszkód można zaliczyć brak czasu, wypalenie, pośpiech, zniecierpliwienie. Natomiast zabieranie głosu ułatwia obustronna akceptacja, brak wrogości i uprzedzeń.

CELEBROWANIE

Godna celebrowanie liturgii wpływa na zaangażowanie w jej przeżywanie i pełne, owocne uczestnictwo. Pełni funkcje jednoczące wspólnotę parafialną. Modlitwa i celebrowanie liturgiczne sprawiają, że uczestnicy pragną więcej Boga, szukają Go. Liturgia dokonuje przemiany prowadzącej do szukania i wybierania Bożej woli. Modlitwa i udział w nabożeństwach daje światło do dobrych wyborów, chociaż nie zawsze są one od razu oczywiste. Liturgia umożliwia poznanie Jezusa, napełnienie się Duchem Świętym, jest to proces do którego potrzebna jest regularność w czasie, im jest się bliżej Boga tym bardziej podejmowane decyzje są zgodnie z Bożym planem. Pomaga w tym różnorodność nabożeństw. Modlitwa to krwiobieg Kościoła, chociaż przy powtarzalności nabożeństw trzeba uważać, by nie popaść w rutynę, przyzwyczajenie. Ważnym elementem wpływającym na podejmowane decyzje są adoracja i rekolekcje.

Należy dbać, aby we wspólnotach związanych bezpośrednio z liturgią dokładano starań, aby posługa była coraz lepsza, żeby zapraszano na kursy lektorskie, szkolenie ministrantów.

WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚĆ W MISJI

Misją Kościoła jest głoszenie dobrej Nowiny o zbawieniu, łatwiej to można wykonać w gronie bliskich, trudniej w pracy, przeszkadza antyklerykalna postawa osób wrogo nastawionych. Misja Kościoła powinna być realizowana przez nauczanie i działalność charytatywną. Wspólnota parafialna powinna wychodzić poza obszar Kościoła i próbować przyciągnąć nowe osoby. Głoszenie to powinność każdego ochrzczonego – słowem i przykładem. Każdy świecki jest powołany, aby głosić tam gdzie się uczy, pracuje. Nie należy bać się podejmowania tych tematów w pracy, czy w innym środowisku poza Kościołem. Pierwszym obszarem ewangelizacji powinna być rodzina. Kościół cierpi, bo właśnie w rodzinach zaniedbywany jest ten trud. Każdy powinien głosić Jezusa na swój sposób, zgodnie ze swoim stanem i powołaniem. W tych codziennych sprawach jesteśmy najbardziej skuteczni w ewangelizacji, bo przede wszystkim świadczymy swoim życiem, działaniem, poglądami, a potem dopiero słowami (nauczanie, teoria).

Spółeczeństwo oczekuje od Kościoła czynów miłości i miłosierdzia, wychodzących poza miejsca świątynne, wtedy głoszenie Ewangelii staje się wiarygodne. Niektóre wspólnoty podejmują działalność ewangelizacyjną, ale z reguły jest ona przeznaczona dla osób już będących w Kościele, brak jest zorganizowanych działań dla osób, które są poza Kościołem (często już ochrzczone, które z różnych przyczyn odeszły, ale jeszcze nie w sposób formalny).

PROWADZENIE DIALOGU

Dialog ma miejsce przede wszystkim w poszczególnych grupach i wspólnotach parafialnych. Zwykle jest on związany ze specyficznymi tematami, problemami w konkretnej wspólnocie i służy ich omówieniu i szukaniu dróg rozwiązania, podjęcia działań. Nie ma raczej dialogu między wspólnotowym i ogólnoparafialnym. Parafianie nie są ze sobą związani, często są anonimowi, zdystansowani.

Potrzebna jest płaszczyzna, w której dialog mógłby zaistnieć szerzej. Brakuje niezobowiązujących spotkań. To możliwość nawiązania kontaktu, porozmawiania, nawiązania relacji. Dałoby to kontakt międzyludzki. Takie spotkania przełamywałyby dystans pomiędzy wiernymi a księżmi.

Jako chrześcijanie powinniśmy dzielić się różnymi spostrzeżeniami, czy problemami. To kształtuje i pokazuje drogi wyboru, poszerza horyzonty, co jest szczególnie ważne dla ludzi młodych.

Należy doprowadzić do tego, aby to nie ludzie chodzili do Kościoła, ale Kościół wychodził do ludzi. Wtedy będzie mógł wypełniać swoją misję ewangelizacyjną. Powinien dawać odpowiedzi na problemy i recepty na życie oraz jasno prezentować chrześcijańską filozofię życia bazującą na prawdach wiary.

WŁADZA I PODEJMOWANIE DECYZJI

Podstawowym celem Kościoła jest prowadzenie ludzi do zbawienia i jest to cel, nad którym się nie dyskutuje. Tematami dyskusji mogą być sprawy organizacyjne (w pewnym zakresie), pielgrzymkowo-wycieczkowe, wspólnotowo-towarzyskie, finansowo-gospodarcze. Cele duchowe są nam wyznaczane z góry przez Papieża i hierarchię kościelną i to hierarchia powinna ułatwiać realizację tych celów. Ważne jest, aby planując efektywne zarządzanie Parafia nie zagubiła Chrystusa. Celem nadrzędnym jest zbliżenie się do Jezusa Chrystusa.

Bardziej funkcjonuje to w ramach wspólnot, które rozeznają, ustalają cele dla konkretnej grupy na określony okres np. najbliższy rok. Zazwyczaj te cele są zgodne z charyzmatem i wizją wspólnoty. Liderzy wspólnot odpowiadają za realizację celów danej grupy. Często cele są niemierzalne, niepoliczalne, nakierowane na konkretne planowane wydarzenia, więc trudno jest zweryfikować, czy zostały osiągnięte. W takim układzie osoby, które są w parafii, ale nie są w konkretnej wspólnotie nie mają szans się włączyć w życie parafii. Pojawiają się pojedyncze inicjatywy, w które włącza się kilka grup z parafii, ale to niewiele.

Jest potrzeba przestrzeni, w której będzie możliwość wspólnotowego podejmowania decyzji wokół celów, które dotyczą całej wspólnoty parafialnej i współpraca wielu wiernych i tych z różnych wspólnot, i tych, którzy do wspólnot nie należą. Wierni najczęściej nie znają bowiem celów wspólnoty parafialnej, a jeśli ich nie znają, to nie mają motywacji do zaangażowania, bo cel nie miał szansy stać się im bliski. Pozostają zatem niezaangażowani.

FORMOWANIE SIĘ DO SYNODALNOŚCI

Synodalność można odczytać także w ten sposób, że papież Franciszek chce, aby Kościół był bardziej wspólnotowy. Natomiast często nie ma współpracy między wspólnotami działającymi w parafii. Za mało wychodzą one poza swój krąg. Powinny one być bardziej otwarte na osoby spoza wspólnot i częściej ze sobą współpracować.

Istnieje potrzeba mniej formalnych spotkań parafian, w celu dzielenia się uwagami i poznawania innych oraz ich poglądów. Takie spotkania powinny być organizowane poza wspólnotami, bo w nich spotykają się osoby o podobnych poglądach i potrzebach, a to może uniemożliwiać dyskusję i zniechęcać innych. Na takich spotkaniach powinny być poruszane tematy ogólne, parafialne, a nie wspólnotowe.

Rozeznawanie dokonuje się głównie we wspólnotach. W nich też występuje formacja rozeznawania. Prowadzą różnego rodzaju formację, rekolekcje, wewnętrzne i zewnętrzne, w parafii i w ośrodkach wspólnotowych, możliwy jest również udział w kursach, rekolekcjach poza parafią i wspólnotami (ignacjańskie), na uczelniach (UKSW), w klasztorach. Do wspólnot należy mniejsza część parafian. Osoby nie uczestniczące we wspólnotach nie mają informacji o takiej działalności i często nie wiedzą gdzie ich szukać.

Wspólnota parafialna nie może zamykać się na świat. Potrzebne w parafii są spotkania, działania nie tylko o charakterze religijnym, modlitewnym (one są ważniejsze), ale też takie, które przybliżają kontekst kulturowy, tego, jakie mechanizmy działają w świecie.